

מקור המאמר בזהר פרשת יתרו דף פח ע"ב

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֵדָה
הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אִז תִּתְעַנֵּג עַל
ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׁאוּתָהּ
שָׁעָה נִגְלָה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּדָה שֶׁל
הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוּהֵי
סַעֲוֵדָתוֹ וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֵדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת כְּתוּב וְהָאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת
יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוּהֵי הַסַּעֲוֵדָה
שֶׁל זַעִיר אֲנִפִּין שֶׁהוּא
בְּשִׁלְמוֹת. וְכָל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
מֵאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִתְּבָרְכִים.
וְצָרִיךְ אָדָם לְשַׂמַּח בְּסַעֲוֵדָתוֹ
וְלִהְיוֹת שְׁלֵם הַסַּעֲוֵדוֹת הַלְלוֹ,
שֶׁהֵן סַעֲוֵדוֹת הָאֲמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קְדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא שֶׁל עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת. וּמִשׁוּם כֵּן אָמַר,
(שְׁמוֹת ל"א) בִּינִי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

בֹּא וּרְאֵה, בְּסַעֲוֵדוֹת הַלְלוֹ

נִוְדָעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמְּלָךְ וְשֶׁהֵם מֵהֵיכַל הַמְּלָךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֲמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֵדָה
אֶחָת מֵהֶם, מֵרָאֵה פָּגַם לְמַעַלָּה, וּמֵרָאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי

בְּיוֹמָא דְשַׁבָּתָא, בְּסַעֲוֵדָתָא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח)
אִז תִּתְעַנֵּג עַל יי'. עַל יי' וְדָאֵי. דִּהֵי־הִיא
שְׁעָתָא אֲתַנְגְּלִיא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלָמִין
בְּחֲדוּוֹתָא, וְשְׁלִימוּ וְחֲדוּוֹתָא דְעֲתִיקָא עֲבָדִינָן,
וּסַעֲוֵדָתָא דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֵדָתָא תְּלִיתָא דְשַׁבָּתָא, כְּתִיב וְהָאֲכַלְתִּיךָ
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סַעֲוֵדָתָא
דְזַעִיר אֲנִפִּין, דִּהֵי־בְשִׁלְמוֹתָא. וְכִלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין,
מֵהֵהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכִין. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי
בְּסַעֲוֵדָתֵיהּ, וְלֹא־שְׁלֵמָא אֲלִין סַעֲוֵדָתִי, דְאֵינֻון
סַעֲוֵדָתִי מְהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא, דְזֶרַעַא קְדִישָׁא
דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מְהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, דִּהֵא דִּילְהוֹן הִיא,
וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וּבְגִינֵי
כֵּן אָמַר, (שְׁמוֹת ל"א) בִּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּסַעֲוֵדָתִי אֲלִין, אֲשֶׁתְּמוֹדְעוֹן יִשְׂרָאֵל,
דְאֵינֻון בְּנֵי מַלְכָּא. דְאֵינֻון מֵהֵיכַל
דְּמַלְכָּא, דְאֵינֻון בְּנֵי מְהֵימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְּפָגִים
חַד סַעֲוֵדָתָא מִנֵּיהוּ, אַחֲזִי פְגִימוּתָא לְעִילָא,

היכל המלך, ושאינו מזרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים - דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר הזמנים והחגים צריך אדם לשמח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים - ענשו רב, שהרי לבדו שמח, ולא נותן שמחה לאחר. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואם הוא שמח בשבת, אף על גב שלא נותן לאחר - לא נותנים עליו ענש כבשאר הזמנים והחגים, שכתוב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. אמר פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם, ולא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וכתוב (ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם ומועדיכם שנאה ואלו שבת לא אמר.

ומשום כך כתוב ביני ובין בני ישראל. ומשום שכל האמונה נמצאת בשבת, נותנים לאדם נשמה אחרת, נשמה עליונה, נשמה שכל השלמות בה, כדגמת העולם הבא. ומשום כך נקראת שבת. מכל צדדיו.

ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, פֶּי בַר נֶשׁ לְחַדִּי, וּלְמַחְדֵי לְמַסְפְּנֵי. ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב לְמַסְפְּנֵי, עונשיה סגִי, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה כתיב, (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא, כשאר זמנין וחגיגין, דכתיב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם קאמר, ולא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וכתוב (ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם ומועדיכם שנאה נפשי. ואלו שבת לא קאמר.

ובגניי כף כתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדווגמא דעלמא דאתי. ובגניי כף אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקודשא כריך הוא. שמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כַּךְ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ,
 דְּלֹא אֲשֵׁלִים חֲדוּתָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא. וּמֵאֵן
 חֲדוּתָא דִּילִיָּה. אֲלֵין תְּלַת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא.
 סְעוּדָתֵי דְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכִלְהוּ
 חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מִכָּל סְטֵרוּי.

תָּאנָא, בְּהֵדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְהוֹן, וְכָל בְּנֵין
 יִנְקִין, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שָׁאָר חֲגֵין
 וְזִמְנֵין. בְּהֵדִין יוֹמָא, חֲיִיבֵיא דְגֵיהֶנָּם גַּיְיַחִין. בְּהֵדִין
 יוֹמָא, כָּל דִּינֵין אֲתַכְפִּיין, וְלֹא מִתְעַרִין בְּעַלְמָא.
 בְּהֵדִין יוֹמָא אֲוֵרִיתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרֵין שְׁלִימֵין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כַּךְ הוּא.
 אוֹי לְאָדָם שְׁלֹא מְשָׁלִים אֶת
 שְׂמֵחָה הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמַהִי
 שְׂמֵחָתוֹ? אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַסְּעוּדוֹת
 שֶׁל הָאֲמוּנָה, סְעוּדוֹת
 שְׂאֲבָרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׂמֵחָה
 עַל שְׂמֵחָה, אֲמוּנָה שְׁלֵמָה
 מִכָּל צַדְדֵינּוּ.

שְׁנֵינּוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים
 הָאֲבוֹת, וְכָל הַבָּנִים יוֹנְקִים,
 מַה שָּׂאִין כֵּן בְּכָל שָׁאָר
 הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בַּיּוֹם הַזֶּה
 רְשָׁעֵי הַגֵּיהֶנָּם נָחִים. בַּיּוֹם

הַזֶּה כָּל הַדִּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרָת בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

ספר אור הזוהר (עמוד 137)

מט) טעמו וראו אור הגנוז ומתיקות שיש בזהר הקדוש המאיר לנפש, עד שמרב אורה תקבל על עצמך כל הרעות והצרות והיסורים ולא יתחלש דעתך ולא תפל ממדרגתך ותתעלה למעלה למעלה עד רום המעלות חזק חזק ואמץ לא תירא ולא תפחד.

דע שבדורות הראשונים היו יכולים להשיג שלמות נפשם להלהיב בזכוה רב ובקדושה להמשיך על עצמם נעם זיו אור השכינה באור עליון וצח בדבקות ויראה ואהבה והכל על ידי פשטות התורה תורה שבעל פה נגלה אבל בדור הזה עקבות דמשיחא שהרע גובר ומתנשא וחוצפא יסגי וכו' ומי יגן עלינו מן הקלפות הרעות המחשיכים האור והשכל ועל ידי נגלות התורה אי אפשר בדור הזה באין פנים להלהיב כל כך נפש המשכלת בדביקה וחשיקה שהרע והמקטרגים הרוחניים מתגברים ולא עוד אלא שהם מתלבשים בגשמיות בערב רב שהם הרבנים ומושל וגובר אפיקורסות ומינות ושנאת חנם ולשון הרע וכל מי שהוא חצוף ביותר גובר ביותר ולולא מתיקות ערבות נעם זיו לשון הזוהר והתקונים וכתבי מרון המאירים לנפש המשכלת ומישבין הדעת משמחת לב ומאירת עינים לא היה באפשרות להאיר מרב הצרות וחלישות דעת מרשעים המינים ואפיקורסים.

ולכן אחי טעמו וראו אור הגנוז ומתיקות שיש בזהר הקדוש המאיר לנפש עד שמרב אורה תקבל על עצמך כל הרעות והצרות והיסורים ולא יתחלש דעתך ולא תפל ממדרגתך ותתעלה למעלה למעלה עד רום המעלות חזק חזק ואמץ לא תירא ולא תפחד. (נוצר חסד קאמאראנא שביל התורה אות ל')

ג) חיוב למוד ספר הזוהר הוא מצות עשה לדבקה בו ולידע שיש אלוה מצוי ודע שכל ספר הזוהר וחיוב למודו וחיוב למוד של כתבי מרון האר"י הכל מצות עשה לדבקה בו ולידע שיש אלוה מצוי בידיעה קדושה בפרט ובכחודים ואהבה ויראה ואחרות.

(נוצר חסד שביל התורה שביל ב' אות ג')

ספר אור הזהר (עמוד 139)

נא) עבודת ישראל: על ידי מאמר הזהר נמתקו כל הדינים

וכאשר התעוררתי בחצות הלילה וראיתי אגרת אחד מונח לפני אשר מעודי בחבלי שנה על עיני לא יכלתי לקרותו עד אשר למדתי תורת בספר תקוני זהר הקדוש והוא מחצות עד שעה ב' ואז נזכרתי לקרות האגרת של מעלת כבוד תורתו והבינותי על ידי מאמר הזהר הנזכר שנמתקו כל הדינים.

(עבודת ישראל להמגיד הקדוש מאזניו זכרוננו לחיי העולם הבא, אגרת הקדש)

אשר חנו לו אלקים עשר חטאיו בצדקה ופרק וירבה בימים אלו בצדקה ולמוד זהר ותקונים ותהלים.

(מורה באצבע סימן ח' אות רמח)

נב) בשנת תצ"א בקיץ היה גזרות נוראות מאת האפיפיור של אותו הזמן לבער ספרי התלמוד וכל גדולי ישראל עסקו בזה האיד לבטל הגזרה – ולמדו זהר ותקונים וזהר חדש בלי הפסק מעלות השחר עד צאת הכוכבים, אפלו בזמן הלמוד הכללי

והנה בשנת תצ"א בקיץ היה גזרות נוראות מאת האפיפיור של אותו הזמן, ואחד הגזרות היה לבער ספרי התלמוד של בני ישראל, ומוכן כי זה היה צרה נוראה מאד וכל גדולי ישראל עסקו בזה האיד לבטל הגזרה, והגאון ר"י באסאן רבו של רבינו שאל את רבינו לבאר לו סוד הענין שיהיה פח בזה להסמרא אחרא נגד התורה, ורבינו השיב לו בבאור מספיק סוד כל הענין, וכן כותב לו רבינו כי הוא ראה זאת מקדם והקדים רפואה למכה ותקן בהישיבה שלו שילמדו זהר ותקונים וזהר חדש בלי הפסק מעלות השחר עד צאת הכוכבים.

ועוד הוסיפו בלמוד התמידי של הזהר הקדוש ללמד כל היום בלוי ועוד שיש שעות בלילה חוץ מן הלילות ממוצאי יום כפור וכו' וכן הוסיפו שלא לפסק מן הלמוד של הזהר אפלו בזמן הלמוד הכללי של כבוד מורנו הרב רבי מ"ה.

(ירם משה משפט הבה"ת אות יד)

נג) בלילה ילמד זהר פי בזכותו יצאו ישראל מהגלות

אם זכה לחכמת אמת, מסגלת ההצלחה בעתים הללו, פי אז נאמר סוד הויה ליראיו, ואין האשה מגלה סתרה אלא לבעלה. ובלילה ילמד זהר באשמורות פי בזכותו יצאו ישראל מהגלות והגלות נמשל ללילה ומי שלא זכה להבין בזהר אף על פי כן יקרא כי הלשון מסגל לזכר הנשמה ולהאירה זהר נפלא. ובספר התקונים על היותר טוב וכשלומד זהר יעין לחכמת אמת בכל מלה ומלה כי כל אות חדוש בפני עצמו והדברים הנראים פשוטים אינם רק סוד.

(סדור רבי שבתי ראשקובער סדר למוד דף יז)

נד) כבר עשינו חשבון שכ"ה (325) דפין של דפוס מנטובה מזהר לחמשה לילות ישלים הזהר ותקונים

וזהר שיהיה לו קביעות בזהר אחד לגירסא ואחד לעיוני ונקדים אל המעין ואחר כך לגירסא כשיקרא בקול תעורר הפונה ותעבר השנה כבר עשינו חשבון שכ"ה (325) דפין של דפוס מנטובה מזהר לחמשה לילות ישלים הזהר ותקונים.

(סדור רבי שבתי ראשקובער סדר למוד דף יז)

נה) לגרם איניש אף על גב דלא ידע מה קאמר

כי הלומד בתורה ומבין ומכיר בפלפול וסברת התורה ומתענג לזה לא נקרא למוד התורה עבודה ויגיעה ועמל כי בזה שאדם נהנה ושמח לא יעף ולא יגע וכמו שאמר במדרש (ילקוט שמעוני, ישעיה פרק מג, רמז תנז): ולא אותי קראת יעקב וכו' את טרה כל יומא ולית את לעי וצלויי קמי את לעית כי רק הלומד תורה מתוך הדחק ומתוך טרור הדעת אף שאיננו מבין בה היטב רק שלומד מצד שהוא תורת הויה כמו שאמר דוד המלך עליו השלום משפטיך לא סרתי יען כי אתה הורתני וזה באור הכתוב גרסה נפשי מלשון לגרם איניש שלומד אני מצותיך אף כי איננו מבין טעמה אף תאותי היא אל משפטיך יען כי הוא משפטיך וכמאמרם זכרונם לברכה לגרם איניש אף על גב דלא ידע מה קאמר ואצל זה הלומד על אפן זה אצלו נקרא יגיעה ועבודה ועמל כי לא ירגיש התענוג מהתורה ואצל זה נקרא כל התורה חקה בלא טעם כי זה אינו מבין טעמה מפני דחוק וטרור הדעת שלו וזה הפרוש שתהיו עמלים בתורה הינו שתלמדו התורה אף שיהיה בדרך חקה וברב עמל ויגיעה.

(ישמח ישראל פרשת בחקותי)